

Veřejné přednášky o literatuře

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. D, Řada literárněvědná. 1956, vol. 5, iss. D3, pp. 157-158

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/124284>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

F. Stiebitz, kterého dnes můžeme považovat za našeho nejlepšího znalce Aristofana, stanovil již r. 1924 v předmluvě k Ženskému sněmu stále platnou zásadu pro překládání Aristofana: „Kdo chce dnes před moderním laickým obecnstvem provozovati Aristofana v podobě co nejvěrnější, sklesuje ho do jisté míry mnohem více než úpravou sebe problematictější.“ O vhodnosti a oprávněnosti takových úprav svědčí nejen zájem jejich čtenářů, ale především úspěchy na divadelní scéně, z nichž připomeňme aspoň provedení *Lysistraty* na scéně Národního divadla za režie Jana Bora a Alfonse Breskyho a fakt, že se ve Vídni hrály po druhé světové válce Aristofanovy *Záby* právě v úpravě Stiebitzových.

Jak proběhly Aristofanovy oslavy v ČSR? Hlavní událostí byl slavnostní večer uspořádaný Čs. výborem Obránců míru v polovině prosince 1954 v Praze, na němž Aristofana zhodnotil F. Stiebitz. Pojal ho jako mluvčího athénských zemědělců, toužících po míru, a jako kritika válečně naladěných imperialistických vrstev athénských. K této charakteristice se Stiebitz přiblížil již ve svých *Dějínách řecké literatury* (1940). V tomto pojetí se nedal zviklat ani názory, jež se u nás ozývaly a jež v Aristofanovi viděly pouhého hlasatele otrokářské třídy starověku, ba dokonce mluvčího horní vrstvy vykořisťovatelské. Tyto hlasy přehlížely historickou nutnost toho, že Aristofanes musil přislušet k třídě otrokářů, když jediné jí byla v té době literatura otevřena. Nebraly dále v úvahu ani Aristofanovo stanovisko uvnitř společnosti a nechťely v něm vidět bojovníka proti válce i jejím zastáncům z obchodních a výrobních vrstev, mluvčího zemědělského lidu Attiky. Právě Aristofanova tendenčnost, s níž kritisoval zbrojře, dobrodružně politiky, věštec, básníky a filozofy, je pro nás jedním z hlavních důvodů, proč má i dnes Aristofanes světu co říci. Stiebitzovo hodnocení Aristofana, „zastánce zděděné víry“, je blízké závěru sovětského badatele V. N. Jarcha, který ve staré attické komedii (jejím nejdůležitějším představitelem je právě Aristofanes) vidí hru attického zemědělského venkova (*Vestník dřevnej istoriji* 1954, 2).

Kromě tohoto projevu, jenž zahajoval Aristofanovy oslavy oficiálně, byly prosloveny i jiné přednášky o Aristofanovi, jako v Brně (F. Stiebitz), a v Olomouci (J. Nováková). Obě naše vysoké umělecké školy uspořádaly aristofanovský večer, na jaře brněnská JAMU (Zd. Srna — F. Stiebitz) a na podzim AMU v Praze. Divadlo Lidové tvořivosti na Vinohradech oslavilo Aristofana v listopadu přednáškou J. Maška. Do oslav se zapojil též Československý rozhlas v Praze, který vysílal v prosinci Stiebitzův projev o Aristofanovi; již v říjnu natočil s prof. Stiebitzem relaci o Aristofanovi, jež se vysílala do Řecka. Zvláštní večer věnovala Aristofanovi také universita v Brně; přednášku prof. Stiebitze zakončilo pásmo vybraných ukázek z Aristofana, schráné studenty z filosofické fakulty.

I náš tisk věnoval Aristofanovi pozornost. Vedle článků v denních listech byly to především Stiebitzovy překlady, a to *Plutos*, *prepracovaní Acharňané* a *Ptáci*, překlad *Lysistraty* a *Acharňanů* pod názvem *Uprchlíci* od Vladimíra Šrámka a *Oblaků* od Jana Šprincle. Na Slovensku chystá první výbor a obsáhlu studii profesor bratislavské university Miroslav Okál. Pozornost zaslouží předmluva k Aristofanovu *Míru*, již před svým novořeckým přebásněním této hry napsal Th. Pieridis (r. 1954); její volný překlad přinesla *Věda a život* (1954, 9). Zato naše divadla neuvedla z Aristofana téměř nic. Víme jen o předvedení *Lysistraty* v Plzni a několika úryvků na scéně Ústředního loutkového divadla v Praze pod vedením laureáta státní ceny Dr. Jana Malíka. A tak nám Aristofanes, nejstarší zachovaný autor komedií, zůstal dosti cizí; nepřiblížila jej širší veřejnosti ani nějaká populární studie. Je to škoda při jubileu vpravdě vzácném.

Radislav Hošek

Veřejné přednášky o literatuře.

Odb. asistent Dr. Vladimír Stupka přednášel 24. listopadu 1955 v brněnské odbočce Kruhu moderních filologů na thema *Z české literatury verhaerenovské*.

Odb. asistent Dr. Karel Krejčí přednášel 6. prosince 1955 v Krajském ústavě pro další vzdělávání učitelů v Brně na thema *J. W. Goethe a dnešek*.

Prof. Dr. Leopold Zatočil přednášel 12. prosince 1955 v pražském Kruhu moderních filologů na thema *Nová vydání Ackermanna aus Böhmen*.

Odb. asistent Dr. Karel Krejčí přednášel 15. prosince 1955 v Krajském ústavě pro další vzdělávání učitelů v Brně na thema *G. Forster, vědec, cestovatel, revolucionář*.

Odb. asistent Dr. Karel Krejčí promluvil 12. ledna 1956 v Krajském ústavě pro další vzdělávání učitelů v Brně o *J. G. Seumovi*.

Doc. Dr. Otakar Novák přednášel 23. února 1956 v brněnské odbočce Kruhu moderních filologů na thema *Pierre Corneille — básník Cida*.

Prof. Dr. Josef Hrabák referoval 7. března 1956 v Ústavě pro českou literaturu ČSAV o problémech literatury 1. poloviny 14. století.

Doc. Dr. Artur Závodský se zúčastnil 7. a 8. března 1956 konference Svazu slovenských spisovatelů v Bratislavě o kritice a literární teorii. Přednesl diskusní příspěvek.

Odb. asistent Dr. Karel Krejčí přednášel 21. března 1956 v rámci jubilejních oslav Světové rady míru o Heinrichu Heinovi — bojovníku německé revoluční demokracie.

Věd. asp. Dr. Milan Kopecký přednášel 28. března 1956 o díle J. A. Komenského učitelstvu, shromážděnému ve Fulneku při příležitosti Dne učitelstva.

Prof. Dr. Josef Hrabák přednášel 18. dubna 1956 na vědecké konferenci university v Brně na thema Některé problémy studia staročeské literatury.

Doc. Dr. Artur Závodský se zúčastnil ve dnech 22. až 29. dubna 1956 II. sjezdu československých spisovatelů v Praze. Přednesl diskusní příspěvek.

Doc. Dr. Artur Závodský vedl čtenářskou konferenci o díle Petra Bezruče, uspořádanou 4. května 1956 v Ostravě u příležitosti otevření Památníku Petra Bezruče v Opavě.

Doc. Dr. Otakar Novák přednášel 21. května 1956 v pražském Kruhu moderních filologů na thema Začátky Romaina Rollanda ve světle nových dokladů.

Člen korespondent ČSAV prof. Dr. Frank Wollman a Doc. Dr. Artur Závodský se zúčastnili konference o lidové slovesnosti, uspořádané Slovanským ústavem ČSAV v Praze ve dnech 21.—23. května 1956. Prof. Wollman přednesl referát na thema Lidová slovesnost v jazykové literárním obrození u Slovanů. Doc. Závodský přednesl referát na thema Historický folklor v české obrozenské slovesnosti.

Odb. asistentka Dr. Jessie Kocmanová přednášela 30. května 1956 v rámci jubilejních oslav Světové rady míru o osobnosti a díle G. B. Shawa.

Odb. asistent Dr. Karel Krejčí přednášel 14. června 1956 v brněnské odbočce Kruhu moderních filologů na thema Poznámky k novější heinovské literatuře.

Prof. Dr. Josef Hrabák referoval 11. července 1956 v Ústavě pro českou literaturu o problémech literatury v době Husově.

Prof. Dr. Josef Hrabák přednášel 18. října 1956 v Brně o K. Havlíčku Borovském.

OPRAVA

V článku Miloslava Svába *Opisy Fabiána Stehlika, zvláště opis kroniky Vincentiovy a Jarlochovy* (Sborník fil. fak. Brno 1955, D 2) zůstalo několik chyb. Prosíme čtenáře, aby si je laskavě opravili.

Str. 145, 30 ř. shora místo „z nich“ správně „v nich“.

Str. 147, 21. ř. shora místo „a V“ správně „s V“.

Str. 149, 19. ř. zdola místo „adhus“ správně „adhuc“.

Str. 150, 1. ř. lat. textu místo „as“ správně „ac“;

12. ř. lat. textu místo „ac“ správně „ac“;

19. ř. lat. textu místo „Czenkow“ správně „Czenkow“;

23. ř. lat. textu místo „esse non duxi“ správně „esse non duxi“;

místo „sub sig. . . accludo“ správně „sub sig. accludo“;

místo „[quae]“ správně „(quae)“;

26. ř. lat. textu místo „sub sig. . . annectere“ správně „sub sig. annectere“.